

Skog, Mimmi
Tel: 010-698 1771
mimmi.skog
@naturvardsverket.se

BESLUT
2013-05-30 Ärendenr:
NV-01982-13

Typgodkännande av fångstredskap avsett för årsunge av vildsvin

Beslut

Naturvårdsverket beslutar att typgodkänna fångstredskapet L120 *Panthera MultiTrap 30 m²* för fångst av årsunge av vildsvin, med den materialspecifikation och de konstruktionskrav som framgår av bilaga 1.

Naturvårdsverket avslår sökandens yrkande om att konstruktionen kan typgodkännas med följande ingångsöppning om 86 x 120 cm, 82.5 x 120 cm, 68.5 x 120 cm, 54.5 x 120 cm, 40.5 x 120 cm, 26.5 x 120 cm, 86 x 60 cm, 82.5 x 60 cm respektive 68.5 x 60 cm.

Naturvårdsverket avslår sökandens yrkande om att konstruktionen kan typgodkännas med en på utsidan monterad anordning för avlivning.

Beslutet gäller till och med den 31 maj 2018.

Beslutet kan komma att återkallas om det framkommer vid användningen att fångstredskapet utsätter vilt för onödigt lidande, att fångstredskapet inte är selektivt eller att människor och egendom utsätts för fara.

Villkor för användandet av fångstredskapet

1. Fångstredskapet får användas från och med den 1 september till och med 30 april.
2. Fångstredskapet får tidigast gillras för jakt två timmar innan solens nedgång.
3. Fångstredskapet ska avgillras manuellt senast en timme före solens uppgång.

4. Fångstredskapet får endast betas med oförädlad vegetabilisk foder.
5. Användaren ska ansvara för att fångstredskapet förses med en elektronisk larmanordning när detta har gillrats för jakt.
6. Vittjning ska ske snarast efter det att ett larm har utlösts, dock senast efter två timmar.
7. Användaren ska regelbundet se till att larmanordningen fungerar korrekt under tiden som redskapet används för jakt.
8. Fångstredskapet ska anordnas så att fångade vildsvin kan finna skydd mot väderförhållanden som medför onödigt lidande.

Undantag från samtliga villkor, förutom villkor 4, är tillåten vid åteljakt under förutsättning att fångstredskapet står under ständig tillsyn och vittjas omedelbart efter fångst.

Övrigt

Naturvårdsverket påminner om de bestämmelser i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS: 2002:18) om jakt och statens vilt som, utöver ovan ställda villkor, i övrigt reglerar hur användning av fångstredskap får ske.

Naturvårdsverket påminner också om vittjningsbestämmelserna i 12 a § jaktförordningen (1987:905) om att fångat vilt omedelbart ska avlivas eller återges friheten.

Naturvårdsverket upplyser även om att avlivning av fångade vildsvin ska ske i enlighet med bestämmelserna i 27 § jaktlagen (1987:259) om att djur inte får utsättas för onödigt lidande.

Bakgrund

Ansökan

Stefan Berggren har ansökt om typgodkännande av fångstredskapet *Panthera MultiTrap 30 m²* för fångst av vildsvin. Av ansökan och tillhörande kompletteringar framgår i huvudsak följande. Fångstredskapet är åttakantigt. Fångstredskapet tar upp en sammanlagd yta på cirka 30 m². Den övre delen är vinklad inåt och skyddar mot sol, vind och regn. Vidare ser vildsvinen heller inte ut vilket tycks ha en lugnande effekt. Konstruktionen är avsedda för fångst av flera vildsvin samtidigt. Ingångsöppningen består av tre fjäderbelastade grindar som öppnas inåt. Detta minskar risken för skador när grindarna slår igen. Vidare kan vildsvin som stängts ute ta sig in till redan fångade vildsvin. *Panthera MultiTrap* kan utrustas med både en vattenkopp och en elektronisk larmanordning. Ingen människa kan av misstag bli instängd då man både kan klättra ut ur fångstredskapet och öppna grindarna inifrån. När fångstredskapet är gillrat för jakt kan lockbetet grävas ned eller gömmas med halm och på så sätt bli ointressant för tamdjur eller annat vilt. Ett mindre fångstredskap, *Panthera Enkel*, kan fästas till *Panthera MultiTrap* för att på så sätt kunna användas vid avlivning. Ingångsöppningens bredd kan anpassas till antingen 60 respektive 120

cm. Vidare kan ingångsöppningens höjd anpassas till 26.5, 40.5, 54.5, 68.5, 82.5 respektive 86 cm. Ingångsöppningens storlek kan på detta sätt anpassas efter eventuella krav från Naturvårdsverket.

Tester av fångstredskap

Mot bakgrund av kraven i jaktlagstiftningen på att fångstredskap inte får utsätta vilt för onödigt lidande fick Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) i uppdrag att genomföra tester av ett antal redskap för levandefångst av vildsvin under år 2010 och 2011. En tidigare modell av *Panthera MultiTrap* än vad som är nu föremål för Naturvårdsverkets prövning ingick i testerna. Syftet med testerna var i första hand att utvärdera hur fågade vildsvin påverkats utifrån en veterinärmedicinsk bedömning. I utvärderingen så ingick en analys av uppkomna fysiska skador, en kvantifiering av stress genom att mäta muskelförändringar och en subjektiv stressbedömning vid avlivningstillfället. Dessa resultat jämfördes sedan med resultat från en kontrollgrupp.

Resultat från tester

I *Panthera MultiTrap* fångades och avlivades sammanlagt tolv vildsvin vid tre olika fångstillfällen. Elva vildsvin bedömdes vara äldre kulingar (15-39 kg) och ett var cirka nio till tolv månader gammalt (43 kg). Den veterinärmedicinska undersökningen visade att fysiska skador i form av två skärsår med blödning på tryne/läpp, blödning under hud och blödning i muskulatur uppstått hos ett vildsvin. Av de vildsvin som fångades i *Panthera MultiTrap* uppvisade ett vildsvin muskelförändringar till följd av stress. Ett av sammanlagt tre fångstillfällen dokumenterades med hjälp av videokamera. Dokumentationen visade bland annat att fem kulingar kurade tätt ihop sig men gav ett relativt lugnt intryck. Ett vildsvin stod och tuggade, vilket enligt SVA kunde tyda på stress.

Av SVA:s slutrapport framgår också bland annat följande. Långa skottavstånd försvårar avlivningen. Ett flyktförsök kunde konstateras, men i övrigt verkade fågade vildsvin relativt lugna. Fångstredskapet är öppet och orsakar inga ventilationsproblem. Fångstredskapet kan godkännas under förutsättning att utstickande bultar åtgärdas.

Yttrande från Jordbruksverket

Jordbruksverket har i yttrande framfört i huvudsak följande. I samband med avlivning blir vildsvin stressade och springer runt i fångstredskapet. Jämfört med den version av fångstredskapet som använts i SVA:s tester har nu de utstickande skruvarna tagits bort. Aktuell typ har också en anpassningsbar storlek på ingångsöppningen, för att på så sätt hindra fångst av vildsvin över en viss storlek. Nackdelen som visade sig i testen är svårigheten att bedöva vildsvinen på grund av relativt långa skotthåll. Sammantaget bedömer Jordbruksverket att stress vildsvin utsatt för i fångstredskapet inte är oacceptabel. Jordbruksverket tillstyrker därför ett typgodkännande av *Panthera Multitrap*.

Yttrande från sökanden

Sökanden har den 27 november 2012 beretts möjlighet att yttra sig över de handlingar som har tillförts ärendet. Sökanden har inte inkommit med ett yttrande inom angiven tid.

Skäl för beslutet

Aktuella bestämmelser

Av 27 § jaktlagen (1987:259) framgår att jakt ska bedrivas så att vilt inte utsätts för onödigt lidande och att människor och egendom inte utsätts för fara.

Enligt 11 § jaktförordningen (1987:905) ska fångstredskap vara av godkänd typ för att få användas. Naturvårdsverket prövar efter samråd med Statens jordbruksverk frågor om godkännande av fångstredskap.

Enligt jaktförordningens bilaga 5 är användningen av fångstredskap med icke-selektiv utformning eller icke-selektiv användning av fångstredskap förbjuden.

Enligt jaktförordningens bilaga 1 är vildsvinssuggor som åtföljs av smågrisar fredade året om. Vidare är vildsvin utan åtföljande smågrisar fredade mellan den 16 februari och 15 april. Årsunge av vildsvin får jagas under hela året.

Naturvårdsverkets bedömning

Onödigt lidande

Naturvårdsverket tar först ställning till om aktuellt fångstredskap lever upp till kravet på att djur inte får utsättas för onödigt lidande.

Jordbruksverket har i yttrande till Naturvårdsverket framfört att nuvarande konstruktion är en förbättrad version av den tidigare testade *Panthera MultiTrap*. Detta genom att utstickande skruvar har åtgärdats. Det som myndigheten ser som problematiskt är stressen som uppstått vid avlivning. Vidare skriver Jordbruksverket att den stress som vildsvin utsätts för i fångstredskapet inte är oacceptabel och tillstyrker därför ett typgodkännande.

Sökanden anger i ansökan att ingångsöppningens bredd kan anpassas till antingen 120 eller 60 cm. Vidare kan ingångsöppningens höjd anpassas till 26.5, 40.5, 54.5, 68.5, 82.5 eller 86 cm. Enligt jaktförordningens bilaga 1 är fångst av suggor med åtföljande smågrisar inte tillåten. Enligt jaktförordningens bilaga 1 är fångst av suggor med åtföljande smågrisar inte tillåten. Att således typgodkänna en konstruktion där kulingförande suggor riskerar att fångas är enligt Naturvårdsverkets mening inte förenligt med bestämmelserna i jaktförordningens bilaga 1. Aktuella fredningsbestämmelser har sin grund i att vildsvinskultingar är beroende av suggan. En oavsiktlig fångst av kulingförande sugga medför därför onödigt lidande för både sugga och kulingar. Inga vildsvin över ett år fångades i *Panthera MultiTrap* under SVA:s tester. Naturvårdsverket konstaterar således att ett tillräckligt antal veterinärmedicinska utvärderingar av

fångade vuxna vildsvin saknas för att kunna utesluta att oacceptabla skador uppstår vid fångst av vuxna vildsvin. Mot bakgrund ovan avslår därför Naturvårdsverket ansökan i de delar som avser en ingångsöppning med följande mått om 86 x 120 cm, 82.5 x 120 cm, 68.5 x 120 cm, 54.5 x 120 cm, 40.5 x 120 cm, 26.5 x 120 cm, 86 x 60 cm, 82.5 x 60 cm respektive 68.5 x 60 cm.

Sökanden har i ansökan angett att en på utsidan monterad anordning kan användas för att separera flera fångade vildsvin åt vid avlivning. SVA har vid fälttester avlivat fångade vildsvin utan sådan särskild anordning. Naturvårdsverket avslår detta yrkande då underlag för Naturvårdsverkets bedömning saknas i denna del.

För att ytterligare minska risken för att vilt utsätts för onödigt lidande så anser Naturvårdsverket att användningen av fångstredskapet ska regleras i tid. Dels genom att begränsa den tid som vildsvin befinner sig i fångenskap till högst två timmar. Dels genom att begränsa användningen till viss del av dygnet samt viss del av året. För många arter är de vuxna djuren fredade under vår- och sommarmånaderna eftersom ungarna då är som mest beroende av föräldradjuren. Villkoret om att inte tillåta användandet av *Panthera MultiTrap 30 m²* under denna tid på året är därför nödvändig för att undvika att övrigt vilt fångas och därmed orsakas onödigt lidande.

Naturvårdsverket bedömer med hänsyn till ovanstående att fångstredskapet tillsammans med villkoren för användning uppfyller kravet på att inte utsätta vilt för onödigt lidande.

Säkerhet för människor och egendom

Naturvårdsverket gör följande bedömning avseende risken för att människor och egendom utsätts för fara. Fångstredskapet kan öppnas inifrån om en människa av misstag blivit instängd. Vidare bidrar den begränsade ingångsstorleken samt krav på vegetabilisk betning till att risken för att tamdjur fångas minskar. Naturvårdsverket bedömer med hänsyn till detta att fångstredskapet uppfyller kravet på att inte utsätta människor och egendom för fara.

Selektivitet

När det gäller selektivitet gör Naturvårdsverket följande bedömning. Enligt Naturvårdsverkets mening bidrar en ingångsöppning med måtten 45 x 26.5 cm, 45 x 40.5 cm respektive 45 x 54.5 cm till att minska risken för felfångst av annat vilt. Vidare bidrar kraven om vegetabilisk betning ytterligare till ökad selektivitet. Vildsvin är nattaktiva. Villkoret om att fångstredskapet ska avgillras en timme före solens uppgång omhändertar därför risken att annat vilt fångas under dagtid. Naturvårdsverket bedömer med hänsyn till ovanstående att fångstredskapet uppfyller kravet på selektivitet.

Med hänsyn till vad som anförts ovan gör Naturvårdsverket den samlade bedömningen att *Panthera MultiTrap 30 m²* kan typgodkännas under förutsättning av de villkor som framgår av detta beslut.

Övrigt

Naturvårdsverket påminner om att ändringar av en typgodkänd konstruktion kräver nytt beslut om typgodkännande i enlighet med 11 § jaktförordningen för att få användas.

Beslut i detta ärende har fattats av sektionschefen Carl Mikael Strauss. Mimmi Skog har varit föredragande.

För Naturvårdsverket

Carl Mikael Strauss

Mimmi Skog

Bilaga 1**Material och konstruktionskrav för L120*****Materialspecifikation****Ingångsgavel*

Formplywood med fenolfilm 1.2 cm. Tryckimpregnerat trä 120 x 12 cm.

Sidostycken

Formplywood med fenolfilm 1.2 cm.

Bakre gavel

Formplywood med fenolfilm 1.2 cm.

Sammansättning

Fyrkantsprofilrör av galvaniserat järn. Vagnsbultar 10 x 45 mm. Låsmuttrar ska sättas på utsidan. Se figur 1.

Gillernordning

Öglor av galvaniserat järn, diameter 8 x 60 mm i yttermått. Lina bestående av polyestersilke, 35 mm tjock. Motvikt bestående av två metallrör av galvaniserat järn, vikt ca 2 kilo. Plaströr 155 cm långt och 4 cm i diameter. Se figur 2.

Konstruktionskrav

Konstruktionen av fångstredskapet ska göras så att utstående eller vassa delar inte förekommer inuti fångstrummet. Ingångsöppningen får som mest vara 60 cm bred och 54.5 cm hög. Se figur 1.

Storlek

Diameter – 603 cm

Höjd – 120 cm

Figur 1. Sammansättning och ingångsöppning.

Figur 2. Gilleranordning.

Bilaga 2.**Var ska beslutet överklagas?**

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.